

ผู้สืบข่าวธรรม

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสนฺโต

เทศน์เช้า วันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๒

ณ วัดสันติธรรมาราม ต.คลองตากต อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ปฏิบัติธรรมอย่างไร? ตั้งใจปฏิบัติธรรม จะปฏิบัติธรรมแล้วไม่ให้หลงนะ “ท่านอาจารย์ให้แนะนำทางที่ว่าปฏิบัติแล้วไม่หลง”

เราก้ถามว่า “ปฏิบัติอย่างไร? เธอปฏิบัติอย่างไร?”

“ปฏิบัติอยู่แล้ว ปฏิบัติโดยทุกอย่างเคลื่อนไหวรู้หมด ตามรู้หมดเลย แล้วจะปล่อยวางว่างหมด กระทบรู้ ยืน เดิน นั่ง นอน กระทบสิ่งใดจะรู้ แล้วว่างหมดเลย ไม่เคยเป็นอย่างนี้ ปฏิบัติธรรมมา ศึกษาธรรมมา ไปหาครูบาอาจารย์มายังไม่เคยทำ ตั้งใจทำ ๑๐ กว่าวัน อะไรเข้ามากระทบจะปล่อยวางหมดเลย ว่างหมดเลย แล้วจะได้ผลมาก แต่เดิมไม่เคยตามความคิดตัวเองทันเดี๋ยวนี้ตามความคิดตัวเองทันนะ แล้วปล่อยว่างหมด ดีมากเลย ปฏิบัติดีมาก แต่เวลามันมีขึ้นมาะ เวลาสิ่งที่กระทบมาแรงๆ มันจะไหวอยู่บ้าง แต่ก็ยังทันอยู่ เมื่อก่อนไม่เคยเป็นอย่างนี้เลย ปฏิบัติตาม สิ่งใดกระทบตามรู้ตามเห็น ดีมากเลย”

เพียงแต่ว่าแล้วพอปฏิบัติไปเพื่อนเขาเตือน เพราะเพื่อนเขาก็ปฏิบัติอยู่ที่นี้สำนักเดียวกันอยู่ทางใต้ บอกว่าเขาปฏิบัติกับอาจารย์องค์นี้มา ๑๐ กว่าปี แล้วทำเขาหลังหัก บอกติงหลังหัก พอติงหลังหักแล้วทำให้เขาเขวไปเลย แล้วคนนี่เขาฟังแล้วเขาแปลกใจ เพราะเพื่อนคนนี่พยายามเตือนเขาตลอดเวลานี่มันจะหลังหัก มันจะหลังหัก แต่เขาบอกว่าเขาได้ประโยชน์มาก ถึงลังเลใจมาถามเราไง มาถามว่าปฏิบัติอย่างไร?

เราบอกถ้ามันปล่อยวางได้จริง ว่างไหม? ถ้าว่างก็ดี แต่เราบอกอย่างไรขอให้กลับไปทำสมาธิด้วย ทำความสงบด้วย เอ๊ะเอะเลยนะ ค้านเลย บอกว่าทำความสงบ เพราะไม่ทำความสงบ เพราะนี่มันวิปัสสนาแล้ว ยกขึ้นวิปัสสนาแล้ว พิจารณาไปแล้ว ว่างหมดเลย ว่างหมดเลย เราบอกว่างอย่างไรก็แล้วแต่มันจะมีเราอยู่ด้วย เห็นไหม ไอ้ที่มันไหวๆ อยู่นี่เพราะมันเป็นเรา เรามัน

ว่างอยู่เลย ถ้าเรานี้เรามีอยู่ ทำสมาธิเพื่อจะลดระยะห่างให้เราออกไป ให้อั้วที่ไหวๆ ในใจตัวเองจะไม่มี มันจะน้อยลง

ถ้ามีเรา คือว่าเราเข้าไปคิด เราเข้าไปเห็นมันเป็นโลกียะ เป็นความคิดปกตินี้แหละ บอกว่าให้กลับมาทำสมาธิบ้าง เพราะอะไร? เพราะเขาไม่เห็นคุณค่าของการทำสมาธิเลย เราถึงบอกว่าต้องทำความสงบก่อน ถ้าทำความสงบบ้างนะ ให้อั้วที่พิจารณาอย่างนั้นเห็นด้วย เห็นใหม่ พื้นฐานเริ่มต้นเห็นด้วย เห็นด้วยเลยเพราะอะไร? เพราะว่ามันเป็นการภาวนาแบบผู้สืบทอด ผู้สืบทอดไง เรามอบผู้สืบทอด แต่คนมันไม่เห็นความเป็นผู้สืบทอด

ผู้สืบทอดนี้ไปสืบทอดตามที่ต่างๆ จะเห็นเลย เห็นภาพทุกอย่างพร้อม ผู้สืบทอด แต่ผู้สืบทอดไปเห็นผู้สืบทอด เรารู้ว่าผู้สืบทอดเป็นผู้สืบทอด แต่นี่มันตามความเห็น ความว่าง ตามเห็นมาอยู่แล้ว แต่มันไม่เคยเห็นตามความว่าง แล้วนี่มันเห็นว่าเป็นประโยชน์ ประโยชน์ตรงไหนล่ะ? แต่ก่อนไม่เคยเห็นเลย เหมือนกับเราอยู่ในบ้าน เราไม่เคยรู้ข่าวสารเลยเราก็กังปกติ พอเรารู้ข่าวสารแล้วโลกทัศน์เราจะกว้างมาก เราจะรู้เลยข่าวสาร เราจะรู้ว่าสิ่งใดเกิดขึ้น เราเป็นคนที่มีรู้เท่ารู้ทันสังขม ใจ

นี่ก็เหมือนกัน พอรู้เท่ารู้ทันอารมณ์ตัวเอง เห็นใหม่ ว่าง เขาว่าว่างหมดเลย ดีมากเลย ว่างหมดเลย ว่างหมดเลย ดีหมดเลยเพราะอะไร? เพราะจากคนที่ไม่รู้เรื่องต่างๆ ศีลธรรมก็จำมาเฉยๆ แต่ไปรู้ร่องรอยใจ นี่การปฏิบัติทางนี้เป็นได้ เราถึงบอกว่าเป็นปัญญาอบรมสมาธิ เราก็กังใช้ว่าปัญญาอบรมสมาธิอีกแหละครั้งหนึ่ง คือว่ามันทำให้เรารู้เท่าแล้วปล่อยวางๆ เป็นปัญญาอบรมสมาธิ

อบรมสมาธิ ฟังสิ ทำให้จิตเป็นสมาธิ ไม่ใช่สมาธิอบรมปัญญา ถึงบอกว่าอันนี้ฆ่ากิเลสไม่ได้ แต่เขาบอกว่าเขาเป็นประโยชน์ เรามอบเป็นประโยชน์ เห็นใหม่ เป็นประโยชน์ที่ว่าป็นศีลธรรมจริยธรรมใจ คนเรานี้เป็นปุถุชนหนาด้วยกิเลส มันก็จะวิ่งไปตามโลกเขา แล้วคนถ้ามีศีลธรรมทำไมจะเป็นคนไม่ดี เป็นคนดีสิ เป็นคนดี คนดีไม่ชำระกิเลส ความดีนั้นไม่ชำระกิเลส

ดูอย่างผู้สืบทอด ผู้สืบทอด ผู้สืบทอดมีทั้งดีและไม่ดี ผู้สืบทอดที่ดีเขาจะเสนอข่าวตามข้อเท็จจริง ผู้ที่ไม่ดีเขียนข่าวแล้วเต้าข่าว เขียนข่าวแล้วเอาความเห็นตัวเองเข้าไปด้วย แล้วผู้สืบทอด สื่อข่าวเข้าไปเรื่อยๆ นี่มีพื้นฐานจนมีอิทธิพล จนมีอิทธิพลไปครอบงำใครก็ได้ จะเอาปากกาเขียนว่าใครก็ได้

ทีนี้กิเลสก็เหมือนกัน กิเลสมันอยู่ในผู้สืบทอดนั้น กิเลสนี้เหมือนกับสิ่งที่ทำให้เรา ผิดพลาดไป พอสืบทอดไปๆ มันก็คาดหมายไป ความคาดความหมายนี้เหมือนกับกิเลส คือ เหมือนกับเป็นผู้สืบทอดแล้วก็ให้ค่าไป เริ่มเต้าข้าวไปเรื่อยๆ เต้าข้าวไปเรื่อยๆ คือเขียนข้าว เพิ่ม ข้าว ทำข้าวให้ผิดไป นี่ผู้สืบทอด แต่เพราะไม่มีความสงบ ความสงบจะมาระงับไอ้ตัวนี้ไง ไอ้ตัว ที่ว่าไปตีค่าเกินความจริง ถ้ามันไม่ตีค่าตามความเป็นจริงมันเป็นปัญญาอบรมสมาธิ มันได้แก่นั้น แหละ มันเป็นปัญญาอบรมสมาธิ

นี่ถ้าผู้สืบทอด ผู้สืบทอดคิดมันก็ได้แก่นั้น มันไม่ชำระกิเลส เห็นไหม ถึงบอกว่าให้กลับมา ทำความสงบบ้าง เขาไม่ยอม

เขาบอก นี่แล้วถ้าหลงล่ะ? จะหลงไหม? อย่างนี้จะหลงไหม?

เราบอกว่าไม่หลงหรอก ถ้าพูดถึงภavanaไปแล้วมาหาเรา เราจะคอยแก้ไขเรื่อยๆ เพราะว่า เขายึดมั่นในทางนี้ไง เขาว่าได้ประโยชน์ไง ทีนี้กำหนดพุทโธ พุทโธ พุทโธมันทำยาก มันทำแล้ว มันไม่เห็นผล แต่ถ้ามันเห็นผลขึ้นมามันเป็นการชำระกิเลส โลภียะกับโลภุตตระไง

ถ้าโลภียะนี่เอาธรรมะ เราว่าดึงให้ธรรมะต่ำลงมาน้อยหนึ่ง เป็นโลภียะ เป็นการปฏิบัติ กันธรรมดา เป็นปัญญาอบรมสมาธิไง ปัญญาอบรมสมาธิก็ทำให้คนอยู่ในศีลธรรมจริยธรรม ว่างหมด เขาว่าว่างหมดนะ ว่างหมดแล้วดีมากด้วย เขาภูมิใจมากเลย แต่มันอะใจตรงเพื่อนเขา เตือนมาก เพื่อนเขาเตือนเองบอกว่านี้เขาปฏิบัติกับคนนี่มา ๑๐ กว่าปี แล้วดึงหลังหัก คำว่าดึง หลังหักคือว่ากิเลสมันไม่ตายไง ดึงหลังหักคือว่างเฉยๆ ใจ แล้วเดี๋ยวนี้เขาเป๋ไปแล้ว แต่เขาไม่ ยอมบอกว่าเป๋อย่างไรให้มาหาเรา

เราถึงบอกตรงนี้ไง ให้กลับมาที่ทำความสงบบ้าง ถ้าทำความสงบ ถ้ามีความสงบมันเป็นผู้สืบทอดจริง ถ้าไม่ทำความสงบบ้างนะ ประเดี๋ยวผู้สืบทอดพอมีอิทธิพลขึ้นมา ผู้สืบทอดมีอำนาจ ขึ้นมามันก็จะเป๋ไป เห็นไหม นี่ผู้สืบทอด ทำแบบผู้สืบทอด ไม่ใช่ทำเป็นปัจจุบันตามความเป็นจริงใจ ถึงต้องขอให้กลับมาทำความสงบ ขอให้กลับมาทำความสงบก่อน ทำความสงบบ้าง ว่าอย่างนั้นเลยนะ ให้ทำความสงบบ้าง เพราะเขายึดมั่นอย่างนั้น เพราะว่าเขาได้ประโยชน์ เขาได้ ประโยชน์ เขาบอกมันว่างจริงๆ

ว่างสิ ปุถุชนต้องทำให้มันปล่อยรูป รส กลิ่น ว่าเป็นกัลยาณปุถุชน ผู้ที่เป็นกัลยาณปุถุชน นี้ถึงจะเป็นผู้ที่เดินอริยมรรคไป โสคาปัตติมรรคไป เดินอริยมรรคจะเดินได้อย่างไร? จะเดินอริยมรรค เพราะมันต้องมีเหตุผลถึงจะเดินได้ นี่เป็นกัลยาณปุถุชน พอว่างแล้วนี่ตัดรูป รส กลิ่น เสียงหมด บ่วงของมารไม่สามารถดึงเราไปฟุ้งซ่านในสามโลกธาตุได้ มันว่างสงบตัวเอง นี่เป็นกัลยาณปุถุชน

กัลยาณปุถุชนจะเดินอริยมรรคมันต้องมีเหตุและมีผล ต้องมีเหตุและมีผล มีปัญญาเข้าไป ใคร่ครวญ ถ้าไม่มีเหตุ จับเหตุอย่างไร? นี่การจับเหตุถึงว่าต้องยกขึ้นหากาย เวทนา จิต ธรรม อันเดียว! จิตหรือกายได้หมด แต่อันเดียว อันเดียวพอ ไม่ต้องหาทั้ง ๔ หาอันเดียว เพราะสะท้อนถึงกันหมด มันสะท้อนถึงกันหมด นี่พอจับตรงนี้ได้ถึงว่ายกขึ้นวิปัสสนาไป ยกขึ้นวิปัสสนาก็คือเดิน โสคาปัตติมรรคไป

โสคาปัตติมรรคนี้กัลยาณปุถุชน ถ้าปุถุชนเดินไม่ได้ ถ้าปุถุชน กิเลสขนาดไหนมันก็เป็นโลกไป เป็นโลกียะไป แต่ถ้าว่างแล้วนี่ปัญญาอบรมสมาธิ สมาธิเป็นพื้นฐาน เป็นกัลยาณปุถุชน ว่างขนาดไหนก็เป็นกัลยาณปุถุชน เพราะว่าเขาว่างขนาดไหนเขาก็ไม่มีเหตุมีผลว่าละสังโยชน์ได้ตรงไหน? ว่างเฉยๆ ว่างเข้าไปเรื่อยๆ ว่างเข้าไปเรื่อยๆ ว่างอยู่อย่างนั้น นี่ผู้สืบทอดเพราะอะไร? เพราะตามเห็นนี้ ตามเห็นเขาๆ ไม่ใช่ว่าเป็นผู้ที่เกิดขึ้นเอง

ผู้สืบทอด เห็นไหม บางทีผู้สืบทอดก็เป็นตัวชาวชะเอง เพราะผู้สืบทอดมีปัญหาอันก็เอาไปลงข่าว ผู้สืบทอดมีปัญหาชะเอง ก็นี่ผู้สืบทอดเห็นเข้าไป เห็นกัน เป็นผู้สืบทอดด้วย แล้วตัวเองเป็นตัวข่าวด้วย นี่ถ้าเป็นตัวข่าว เราเป็นตัวข่าว เราเป็นต้นเหตุ เราเกิดเหตุรถชน เราเป็นคนชนเองเราจะบอกรถชนอย่างนั้นๆ แต่ถ้าเราไปดูคนอื่นรถชนนะเราสืบทอด

นี่ก็เหมือนกัน ถ้ามันจะเห็นตามความเป็นจริง มันต้องเห็นเป็นปัจจุบัน เห็นไปว่าไอ้ตัวตนของที่ว่าเราๆ นี่ผู้สืบทอดกับตัวข่าว ตัวข่าว ผู้สืบทอดนั้นต่างหากถึงจะเป็นผู้เกิดเรื่องจริง คนที่เกิดเรื่องจริงมีส่วนได้ส่วนเสียกันในอุบัติเหตุที่รถชน ต้องเสียหาย เสียทรัพย์ ถึงตัวเองบาดเจ็บ ความบาดเจ็บมันสะท้อนถึงหัวใจ ผู้สืบทอดไปเห็นมันก็สลดสังเวชอยู่

เวลาไปเห็นไข้ไหม? ก็ว่าไอ้ไอ้ น่าสงสารนะ คนๆ นี้ถูกต้องเลย ขันรถมาตีทำไมคนมาชน? แต่เราก็ไม่ซึ่งใจเหมือนกับเราโดนชนหรือ เพราะเป็นผู้สืบทอด นี่ก็เหมือนกัน ผู้สืบทอดกับ

ผู้ที่เป็นข่าว ผู้ที่เป็นข่าวนั้นถึงจะมีส่วนได้เสียตรงนั้น ผู้สืบทอดมีแต่ได้ประโยชน์ เพราะว่าสืบทอดแล้วเอาข่าวนั้นไปส่งสำนักพิมพ์ได้ตั้งค่าง

นี่ก็เหมือนกัน หมุนตามไปๆ แล้วไอ้ตัวเราว่าไม่ทำสมาธิเลย เราว่าเราทำภาวนา เราว่าง เราว่าง ไอ้เรานี้ยังมีอยู่ตลอดเวลาเลย นี่ก็เลสมันฮ้วนท้วนแข็งแรงเลย แล้วยังมีทิฐิมานะเกิดขึ้นมานะ ฉันทันเป็นผู้ที่ปฏิบัติธรรม ฉันทันอยู่ในศีลธรรม เห็นไหม นี่ธรรมเนียมผู้สืบทอด ผู้สืบทอด นี่ธรรมะอย่างนี้ถึงว่าผู้สืบทอดเลย

นี่เขาถามว่าแล้วจะหลงหรือไม่หลง? หวังว่าตัวเองจะหลงจริงๆ แล้วตัวเองก็สงสัยอยู่ แล้วก็ยังมีผู้มีผิดพลาดมาบอก บอกทำมา ๑๐ กว่าปีเป็นอย่างนี้ แล้วตั้งหลังหัก คือว่ามันไม่สมมุจเฉทปหาน มันไม่สมมุจเฉทมันก็ตั้งแค่หลังหักใจ พอตั้งหลังหักมันก็กลับมาๆ กลับมาแล้วเขาก็ไปไป คือว่าหมดกำลังใจไป เสียเวลาที่ตั้งนาน เพราะว่ามันไม่มีตรงที่สมมุจเฉทปหานใจ

ตังคปหานนี้รู้เท่าทัน ว่างๆ อยู่อย่างนั้นแหละ แต่ถ้าเป็นธรรมไม่เป็น เพราะมันปฏิบัติขึ้นมา ตามรู้ตามเห็น ความว่าง เห็นไหม การกระทบรู้เท่ารู้ทันตลอด เป็นธรรมใหม่? เป็น แต่เป็นปัญญาอบรมสมาธิ เป็นปัญญาอบรมสมาธิ แล้วสมาธิขึ้นวิปัสสนานี้ มันไม่เป็นกันแล้วทำอย่างไร? ถ้าไม่เป็นกันมันก็อย่างที่ว่าตั้งหลังหักนั้นแหละ

เขามาถามเองนะ เขาสงสัยเอง แล้วเขาก็ถามของเขาเอง นั่นแหละถึงว่าต้องให้มัน..

(เทพสิ้นสุดเพียงเท่านี้)